

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino
vred in v Mariboru z
pošiljanjem na dom
za celo leto K 4.—
za pol leta „ 2.—
za četrt leta „ 1.—

Naročnina se pošilja
upravnistvu tiskarni
sv. Cirila, koroške
ulice hšt. 5. List se
pošilja do [odpovedi].

Deležniki katol. tis-
kovnega društva do-
bivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Posamezni listi dobé
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 h.

Rokopisi se ne vra-
čajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natisne enkrat,
po 15 h, dvakrat 25 h,
trikrat 35 h.

Štev. 9.

V Mariboru, dne 1. marca 1900.

Tečaj XXXIV.

Zavornice gospodarskega razvitka.

Da deželna in osrednja vlada zanemara-
jata nas spodnjestajarske Slovence v narod-
nostnih stvareh, vedeli smo že dolgo. Toda
kako smo prezirani in zapostavljeni tudi v
gospodarskem oziru, spoznavati je začelo
spodnjestajarsko slovensko ljudstvo bolj jasno
še le zadnja leta, ko se je med njim vzbudi-
la združna misel. Z združno mislijo se
je prineslo našemu ljudstvu tudi prepričanje,
da mora začeti svoja posestva umno obde-
lovati, ako hoče v sedanjih časih izhajati in
še zraven vojevati boj proti velikemu kapitalu.

Ljudstvo je zaželelo vsled tega po pouku.
Toda od kod naj dobi pouk? Za celi Spodnji
Štajar je določen le eden potovalni učitelj,
ki je strokovnjak v vinarstvu in sadjarstvu.
Ta učitelj sicer neumorno potuje in poučuje,
toda vsem prošnjam ukažljivih kmetov ne
more ugoditi, ker je prošnji preveč, a časa
premalo. Za živinorejo in mlekarstvo pa Spod.
Štajarci nimamo posebnega potovalnega učitelja,
ampak ga moramo deliti z Gornjim
in Srednjim Štajarjem. Da ga vsled tega je
redkokečaj vidimo med seboj, ni njegova
krivda, ampak onih gospodov, ki mu dolo-
čajo tako velik delokrog. Za poljedelstvo, ki
je toli važna panoga gospodarstva, pa ni-
mamo nobenega učitelja. Istotako ne za ob-
delovanje travnikov, za konjerejo, svinjerejo.
Dežela ali pa c. kr. kmetijska družba, ki jo
vzdržuje država, bi morala skrbeti za nas,
pa ne skrbi. Kakor da bi bilo vseeno, ali
slovenski kmet vspeva, ali pa oстане ne-
veden in propada.

Tudi za gospodarsko-strokovno pouče-
vanje našega ljudstva po časnikih, knjižicah,
ne skrbi ne dežela ne država. Dežela že celo
nič ne stori zavoljo dobro nam znane ne-
prijaznosti do Slovencev. Državna kmetijska
družba izdaja sicer radi lepšega tudi slo-
venski gospodarski list toda list je brez-
dvomno najslabši gospodars. list cele Avstrije.
Zraven pa še prihaja navadno po jeden ali
dva meseca pozneje kakor njegov nemški
brat, torej tako pozno, da davno že ni več
res, kar se v njem nahaja. Škoda je za denar,
ki ga izdaja družba za ta list. Med sloven-
skim ljudstvom je ta list, hvala Bogu, neznan.

Strokovnih gospodarskih šol še Spodnje-
štajarci nimamo. Fantje pa, ki pohajajo nemške
strokovne šole, se malokdaj vrnejo zopet na
očetov dom. Ni čudo. Po eno, dve leti se
uči v mestu nemščine, potem pohaja tri ali
štiri leta strokovno šolo, in ko poteče teh
pet, šest let, pozabil je fant na očetov dom
in se navadil na udobno življenje. Nemške
strokovne šole so za slovenske fante pogu-
bonosne.

Zadnja leta se je ustanovilo na Spodnjem
Štajarju par viničarskih šol. A tudi tukaj
ravna dežela z nami skandalozno. Kot učitelji
se nastavljajo nemško misleči možje, ki
le lomijo slovenščino in se preradi pečajo z
nemško politiko.

Po drugih deželah učitelji različnih gos-
podarskih šol in zavodov objavljajo po listih
poučne spise in navode. A pri nas? Mi ni-
mamo takih učiteljev, zato tudi listi ne mo-
rejo dobiti moža, ki bi zastavil svoje pero
za ljudsko naobrazbo v gospodarskih stvareh.

Tako se nam godi Spodnjim Štajarjem,
in sicer zaradi tega, ker smo Slovenci! Sli-
šimo, da misli pri razgovoru o programu
nove vlade govoriti dr. Ferjančič. Ne dvo-
mimo, da bo dobro rešil svojo nalogo. Toda
nam se zdi, da bi bilo boljše, ako bi govoril
kak obmejni poslanec. Iz lastnega prepri-
čanja in z mnogoštevilnimi dokazi bi lahko
opisal ministerstvu, kako se z nami ravna
ne le v narodnostnih, ampak tudi v gospo-
darskih rečeh. Skrajna sila je, da se neznosne
razmere spremenijo.

Državni zbor.

Na Dunaju, dne 24. februarja.

Ni še preteklo tri leta, kar je zbran
sedanji državni zbor, a imamo v tem času
že šesto ministerstvo. Vrstila so se ministerstva:
Badeni, Gautsch, Thun, Clary, Wittek, Körber.
Večinoma je vsako ministerstvo ob svojem
nastopu dajalo lepe obljube; pa saj obljube
so dober kup! Kaj tudi pomaga ministru, če
kaj lepega obeta, če pa nima pomoči, ne od
zgoraj, ne od spodaj, da tudi reši svojo be-
sedu. Tako smo slišali v četrtek 22. t. m.
zopet lepe obljube iz ust novega ministerskega
predsednika. Obetal je, da hoče mir napraviti
med Čehi in Nemci; da hoče pomagati raz-
nim stanovom, zidati nove železnice, zavaro-
vati zasebne uradnike za slučaj onemoglosti
in starosti; vpeljati prisilno zavarovanje proti
požaru, hoče pospeševati poljedelstvo v vsakem
obziru, zboljšati deželne finance s tem, da
vpelje doklade na žganje, itd. Prosi toraj

Listek.

Na jug!

Črtica s pota. — Avguštin Stegenšek.

(Dalje.)

7.

O Florenci hočem danes s Teboj kram-
ljati, dragi bralec, o cvetoči Florenci. Povem
Ti pa, da sem malo v zadregi, kako naj pišem,
da ne bom preobširen ali pa dolgočasen. V
Florenci je namreč vse lepo, vse umetno,
vse okusno; ako bi bil hotel vse ogledati,
bi bil moral več mesecev tam ostati. In ako
bi samo to opisal, kar sem v treh dneh videl,
bi se Ti naveličal, ker živa florentinska umet-
nost se more videti in občutiti, ne da se pa
opisati. Podati Ti hočem le par črtic. Zato
Te povabim, da greva najprej v lepo Marijino
cerkev — Maria Novella. — V njej sem
štirikrat bral sv. mašo. Priljubila se mi je
radi lepih slik, še bolj pa radi pobožnih me-
nihov dominikancev, ki čujejo in molijo pri
tem Marijinem svetišču že od časa sv. Do-
minika. Skoz dvestolet so stavili to cerkev
in ko so jo papež l. 1420 posvetili, še vendar
ni bila gotova pročelna stran. Zidana je v

gotičnem slogu in je posebno znamenita radi
kapelic, ki so razvrščene okoli glavnega al-
tarja in so slikane od najboljših umetnikov.
Tukaj tekmujeta Dominik Giraudájo in Andrej
Orkánja; prvi nam v širokih potezah stavi pred
oči življenje Marijino in Janeza Krstnika,
drugi nas pa popelje v raj in nam pričara
na steno nebrojne vrste svetnikov, katerim
sije čista blaženost iz obraza. Giraudárjeve
slike imajo v zgodovini umetnosti veliko
važnost, imajo pa tudi svoje hibe. Največja
je gotovo ta, da je preveč rad ovekovečil
v njih svoje sodobnike. Naslikal je na prim.
rojstvo Marijino. Sv. Ana leži na postelji,
druge ženske si dajo v ospredju opraviti z
novorojenim detetom, skozi vrata pa prihaja
cela vrsta plemenitih gospa čestitat srečni
materi; podobe teh gospa pa so — rekel bi
— nič drugega ko fotografije ob času slikar-
jevem živečih Florentink. Bolj srečen se mi
je zdel Orkánja v svojem raj. Naslikan je
na prav visoki in ozki steni. Na vrhu se
vidita Kristus in Marija sedeti drug poleg
drugega na visokem prestolu, ob straneh pa
so razrejeni svetniki in angelji nad njimi v
mnogih vrstah, ob spodnjem robu pa je še
nešteta množica, vsi v dolgih oblekah in z
znamenji svojega stanu, vsem sije prisrčna
radost in neka nebeška iskrenost iz obraza
in očí. Čeprav je nad 200 glav na tej podobi,

se umetnik ne ponavlja, ampak povsod najde
kako posebno potezo ali kak posebno srečen
izraz. A te podobe ne bodeva natančneje
ogledovala, ker sem že izbral za Tebe, dragi
bralec, vrsto drugih, bolj jasnih in še bolj
izvirnih podob. Iz cerkve pridem namreč na
levo roko v bogato slikan hodnik, ki obkro-
žuje četirivoglato dvorišče in vodi do glaso-
vite »španske kapele«. Ta je čisto priprosta
stavba, stirikot s križnatim svodom in plitvo
polukrožno dolbino za altar proti severovzhodu.
Vse stene pa so okrašene z znamenitimi
slikami. Te slike imajo le eden namen: po-
veličati sv. cerkev in pa delovanje domini-
kanskega reda v katoliški cerkvi. Domini-
kanci so nastopili v času, ki je bil za sveto
vero jako težaven. Katoliš. ljudstvu je manj-
kalo pouka, še bolj pa lepega zgleda, zato je
vladala po nekod nevednost, ponekod pa je
cvetela krivovera. Sv. Dominik je zato poslal
svoje tovariše med ljudstvo; njih edino orožje
je bila pridiga, še močnejše pa menda mo-
litev in revščina in zatajevanje. S tem so
pridobili ljudstvo, z učenostjo pa so prema-
gali učenjake. Saj je ravno iz redu dominikan-
cev največji modroslovec — sv. Tomaž
Akvinski. To dvojno delovanje dominikan-
skega reda je uprizoril umetnik ob stenah na
levi in desni. Na levi je proslava katoliškega
znanstva. Sv. Tomaž Akvinski sedi na visokem